

Handläggare
Frida Petersson
Telefon: 08-50824550

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2025-03-27

Boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL 2025 – 2035, Region Västra söderort

Underlag till den stadsövergripande boendeplaneringen

Förvaltningens förslag till beslut

Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner underlaget till den stadsövergripande boendeplanen från region västra söderort. Underlaget har skickats till Socialförvaltningen genom ett kontorsutlåtande den 14 februari och nämndens protokollsutdrag lämnas till Socialförvaltningen senast den 18 april.

Sammanfattning

Socialförvaltningen samordnar arbetet med boendeplanen för bostäder med särskild service och stödboende för målgrupper inom området för funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Syftet med den stadsövergripande boendeplanen är att Stockholms stad kan öka möjligheterna att bättre planera och tillgodose alla brukares behov och önskemål vad gäller bostäder med särskild service inom valfrihetssystemet. Underlagen till den stadsövergripande boendeplanen lämnas av de fyra regionerna västerort, innerstaden, östra söderort och västra söderort. Skärholmens och Hägersten-Älvsjös stadsdelsområden utgör region västra söderort.

Region västra söderort prognostiserar ett ökat behov under hela prognosperioden, vilket med befintligt och planerat bestånd inte kommer att kunna tillgodoses inom staden.

Bakgrund

I budget framgår att socialförvaltningen ska samordna arbetet med boendeplanen för bostäder för personer med funktionsnedsättning och bearbeta stadsdelsnämndernas/regionernas förslag samt föreslå beslut om åtgärder utifrån en sammanvägd övergripande bedömning av behov och framtida trender. Genom en stadsövergripande boendeplan eftersträvar Stockholms stad att öka möjligheterna att bättre planera och tillgodose alla brukares behov och önskemål vad

gäller bostäder med särskild service inom valfrihetssystemet (LOV). Målet med den stadsövergripande boendeplanen är att tillgodose behoven av bostäder med särskild service och stödboende samt att minska antal ej verkställda beslut och antal placeringar utanför valfrihetssystemet (LOV) avseende dessa bostäder. Underlagen till den stadsövergripande boendeplanen lämnas av de fyra regionerna västerort, innerstaden, östra söderort och västra söderort till Socialförvaltningen. Skärholmens och Hägersten-Älvsjös stadsdelsområde utgör region västra söderort. I regionens boendeplan sammanställs och beskrivs de befintliga verksamheterna för bostad med särskild service enligt LSS eller SoL samt stödboende i regionen. I boendeplanen redovisas även det uppskattade framtida behovet av boende och antal placeringar utanför LOV för både vuxna och barn.

Boendeplan 2024-2034

Socialnämnden antog 21 maj 2024 Boendeplan 2024-2034 Dnr SOF 2024/126-4. Av ärendet framgår bland annat: Det totala underskott i nybyggnation av bostäder med särskild service enligt LSS och SoL samt stödboende som har funnits under lång tid bedöms kvarstå under de kommande åren till följd av långa byggprocesser och ett osäkert prognosläge. En rimlig bedömning är att behovet av boendeplatser tidigast kan vara täckt omkring år 2040. Kostnaden för individuella avtal fortsätter öka och efterfrågan från stadsdelsregionerna av bostäder med särskild service med specifik inriktning är tydlig.

Ärendet

Region västra söderort redovisar i bilaga 1 att uppskattning om behov av bostad med särskild service fortsatt ligger högt även om det är något lägre än föregående års uppskattning för region västra söderort. Vidare redovisas att antal individuella avtal utanför LOV ligger på ungefär samma nivå som föregående år. Utifrån ovanstående samt Swecos prognos kan det antas att det finns behov av fler platser inom bostad med särskild service. Det föreligger en skillnad mellan det befintliga behovet av bostad med särskild service och den faktiska tillgången på platser. Detta leder till långa väntetider för att få ett boende. Behovet tillgodoses i dagsläget genom köp av platser hos privata utförare. I vissa fall som en tillfällig lösning i väntan på ledig plats på lämpligt boende inom ramen för LOV, i andra fall som en lösning på längre sikt då behovet inte kan tillgodoses inom LOV.

Det är svårt att följa upp att en köpt insats lever upp till de högt satta kvalitetskrav som behövs för att tillförsäkra individen goda levnadsvillkor. Många leverantörer är medvetna om sin exklusivitet och medverkar på detta sätt till höga priser som är långt över den

ersättning som stadsdelen får för individen. Det handlar exempelvis om barnboende eller om boende med integrerad skolgång samt bostäder som ska möta speciella behov såsom dövblindhet, där motsvarande boende inte finns inom stadens regi. Staden behöver uppmuntra till snabbare omställning avseende kompetens så att fler behov kan tillgodoses inom LOV.

Verksamheterna ser utmaningar i att möta enskilda individer med komplexa behov i allt från att tillgodose lämplig boendemiljö till kompetens hos medarbetare. Problematik kring kriminalitet hos personer som bor i bostad med särskild service har även uppmärksammats och är ett område där kompetens och resurser behöver stärkas för att möta upp den problematiken.

När det gäller boende för yngre personer inom socialpsykiatri möter varken Region Stockholm eller staden upp behovet. Det finns ett stort behov av att bygga fler lämpliga gruppboenden i staden för personer inom socialpsykiatri, i synnerhet för yngre personer.

Vidare ser region västra söderort att det är önskvärt att samverkan utvecklas mellan staden och Region Stockholm gällande målgruppen. Det finns även behov av att se över boenden för personer med samsjuklighet, de som har en funktionsnedsättning, en psykiatrisk problematik samt ett pågående missbruk, där det är svårt att tillgodose den enskildes behov. I dagsläget placeras många av dem på HVB som drivs i privat regi.

Region västra söderort har identifierat ett inflöde av personer med långvarig psykisk ohälsa som inte tar sig in på den ordinarie bostadsmarknaden. De uppfyller heller inte kriterierna för att ha rätt till ett boende inom socialpsykiatrin. Dessa personer är ofta återkommande och har ett stort stödbehov som behöver tillgodoses.

Region västra söderort har även identifierat att bristen på barnboenden i staden medför att stadsdelarna är beroende av privata aktörer. Detta medför dels att det är svårt att erhålla boenden för barnen till överkomliga priser, dels skulle det ur ett barnperspektiv gynna barnen att kunna bo kvar i närheten av föräldrahemmet och bibehålla skola och sysselsättning. Region västra söderort ser att det är fler barn och unga som har omfattande behov och som i framtiden kommer att behöva ytkrävande boenden.

Ytterligare behov som också uppmärksammats av såväl brukarorganisationerna som verksamheterna är att det behövs fler friliggande boenden, både för fler målgrupper och för att kunna erbjuda personer med särskilda behov ett lämpligt boende.

Det finns behov av fler bostäder för personkrets 2. För målgruppen behöver verksamheterna så gott som alltid köpa platser externt.

Vidare ser verksamheterna att den grupp som bott länge och åldrats har ett större behov av sjukvårdande insatser i bostaden vilket i sin tur kan kräva större lägenheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stöd och service.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utifrån de underlag som sammanställts och inhämtats är den samlade bedömningen att boendeplatserna inom detta område behöver öka för att tillgodose behovet för personer inom området funktionsnedsättning och socialpsykiatri inom region västra söderort. I dag lever varken staden eller regionen upp till behovet. Den målgrupp som särskilt bör lyftas utifrån avsaknad av platser är yngre personer inom området för socialpsykiatri.

Synpunkter från rådet för funktionshinderfrågor

Rådet har den 5 februari 2025 fått möjlighet att lämna synpunkter gällande boendeplanen LSS och SoL 2025-2035. Rådet instämmer med förvaltningens synpunkter. Rådet lyfter även att det är viktigt att, där det är möjligt, stödja personer till en ”boendekarriär”. Här avses främst personer som idag bor i stödboende inom socialpsykiatrin som med rätt stöd kan utveckla sina färdigheter och sin självständighet till att på sikt flytta till en egen lägenhet.

Jämställdhetsanalys

Bostäder som planeras under de närmaste åren utformas för personer i behov av denna typ av insats oavsett kön. Varje enskilda ansökan om insats utreds och bedöms baserat på individuella behov oavsett kön. Förvaltningen arbetar för att identifiera könsskillnader samt säkerställa likställiga bedömningar och beslut.

Barnkonsekvensanalys

Region västra söderort prognostiserar ett ökat behov av boenden under hela prognosperioden vilket med befintligt och planerat bestånd inte kommer att kunna tillgodoses inom staden. Det bedöms ha en stor påverkan på barn då behovet av bostad med särskild service enligt analys inte kan tillgodoses idag. Region västra söderort ser att det är fler barn och unga som har omfattande behov och som i framtiden kommer att behöva ytkrävande boenden.

Region västra söderort har även identifierat att bristen på barnboenden i staden medför att stadsdelarna är beroende av privata aktörer. Ur ett barnperspektiv skulle det gynna barnen att kunna bo kvar i närheten av föräldrahemmet och bibehålla skola och

sysselsättning om det fanns barnboenden i staden som täckte behovet.

Förslaget att öka boendeplatser inom det geografiska området berör barn direkt och indirekt, genom att deras eget behov av bostad inte kan tillgodoses idag men även att barn kan bo tillsammans med någon av de vuxna målgrupperna vars behov av bostad enligt analys inte kan tillgodoses på ett tillfredsställande sätt idag. Förslaget att öka antalet boendeplatser i närområdet skulle vara i enlighet med barns bästa eftersom det på sikt skulle tillgodose behovet för personer inklusive barn inom området funktionsnedsättning och socialpsykiatri inom region västra söderort.

Lisa Kinnari

Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Andreas Thorstensson
Andreas
Thorstensson
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL 2025-2035, Region Västra söderort

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2025-03-11
Andreas Thorstensson, Ansvarig	2025-03-11